

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunniointiva puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytyt, kuraattorit, kouluvalmentajat, KiVa-tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<p><i>Miten tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan koulussanne?</i></p> <p><i>Kuka opettaa, millä luokka-asteilla, mitä materiaaleja käytetään?</i></p> <p>Kaiken toiminnan pohjana Annalan koulun visio ja arvot:</p> <p><i>Onni oivaltaa oma tie.</i></p> <p>Annalan koulu toimii osallistavan kasvatuksen periaatteiden mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että korostamme toiminnassamme seuraavia arvoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oikeudenmukaisuus • luottamus • itsensä ja toisen arvostus sekä kunniointiva kohtaaminen <p>Koulun visio ja arvot huomioidaan kaikissa tilanteissa. Tavoitteena avoimen ja myötätuntoisen ilmapiirin ylläpitäminen. Päivittäin lapset kohdataan koulupäivän</p>

		<p>arkitilanteissa yksilöllisesti (henkilökohtaiset tervehtimiset, ruokailutilanteet, välitunnit yms.)</p> <p>Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen läpäisee kaiken opettamisen jokaisessa luokassa ja on sidoksissa kaikkiin oppiaineisiin. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja käsitellään, tunnistetaan ja harjoitellaan.</p> <p>Itsensä tunteminen ja vahvuuspuhe edistävät taitojen oppimista. Koulussa käytössä erilaisia materiaaleja kuten Friends, hyvinvoinnin vuosikello, Kiva-koulu, Mieli ry:n materiaali, Huomaa hyvä -materiaali.</p> <p><i>Miten kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltatilanteen voi tuoda ilmi? Miten yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulun arjessa (esimerkkejä)?</i></p> <p>Oppilas voi tuoda kiusaamis-, häirintä tai väkivaltatilanteen ilmi kenelle tahansa koulun aikuiselle tai huoltajalle. Lisäksi lukuvuosittain jokainen oppilas vastaa Miten meillä menee -kyselyyn. Kyselyn luokkakohtaiset koonnit käydään läpi yhteisöllisessä oppilashuollossa.</p> <p>Ennaltaehkäisevät toimet koulun tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none">• koulun aikuisten välinen yhteistyö, tiedottaminen ja kouluttaminen• järjestyssäännöt• tehokas ja riittävä välituntivalvonta, selkeät välituntisäännöt• hyvinvointikyselyt• kummioppilastoiminta
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none">• vanhempia pyydetään aloitteellisuuteen kiusaamista havaitessaan• yhteistyö Annalan koulun vanhempainyhdistyksen kanssa• verkostoyhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. Icehearts, Voimaksi – hanke) <p>Ennaltaehkäisevät toimet luokan/ryhmän tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none">• oppilaiden kanssa laaditut oman luokan säännöt• jatkuva ryhmäyttäminen• yhteistyötä vaativat työtavat• leirikoulut ja opintoretket• avoin ja kannustava ilmapiiri• luokkapiirit, luokkakokoukset, yhteisten asioiden jakaminen• koulun aikuisten yhteistyö vanhempien kanssa• oppilashuollon palvelut, konsultaatio• tunne- ja vuorovaikutustaitojen jatkuva harjoittelu sekä ops-agenttien hyödyntäminen <p>Ennaltaehkäisevät toimet yksilötasolla:</p> <ul style="list-style-type: none">• oppilaan osallistaminen ikätason mukaisesti• sosiaalisten taitojen ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen• oppilaan ohjaaminen valintatilanteissa• kiusaamistilanteiden selvittely toimintamallin mukaisesti• yhteydenpito oppilaan vanhempiin• oppilashuollon palvelut
--	--	--

		<p><i>Miten koulu viestii näistä asioista huoltajien suuntaan?</i></p> <p>Lukuvuoden alussa vanhempainyhdistyksen kokouksessa ja vanhempainilloissa käydään läpi koulun visio ja arvot sekä toimintamalli oppilaan suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Tiivistelmä koulun mallista nähtävillä koulun nettisivuilta.</p>
--	--	---

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Miten interventio prosessi toteutuu koulussanne?</i> • <i>Ketkä ovat siinä keskeiset toimijat?</i> • <i>Miten prosessista on tiedotettu etukäteen?</i> • <i>Kuka vastaa tiedottamisesta interventiotilanteessa?</i> <p>➔ Liitteessä Annalan koulu: Toiminta kiusaamistapauksissa</p>

--	--	--

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Miten huolehditaan siitä, että eri osapuolet tulevat tasavertaisesti kuulluiksi?</i> • <i>Mihin koulu kirjaa selvittelyn?</i> • <i>Mitä työkaluja koululla on käytössä selvittelyn tueksi?</i> • <i>Miten selvittely dokumentoidaan?</i> • <i>Ketkä selvittelyyn osallistuvat?</i> • <i>Miten mahdolliset sanktiot määräytyvät? Miten huolehditaan niiden tasavertaisuudesta?</i> • <i>Kuka huolehtii tiedottamisesta ja yhteyden ottamisesta viranomaisiin?</i> • <i>Kenelle tiedotetaan ja miten?</i> <p>➔ Liitteessä Annalan koulu: toiminta kiusaamistapauksissa</p>

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Kuka vastaa seurannasta?</i> - <i>Mitä asioita seurantaan kuuluu?</i> - <i>Miten toimitaan, jos sovitut asiat eivät ole toteutuneet?</i> - <i>Kuinka pitkään seuranta jatkuu?</i> <p>➔ Liitteessä Annalan koulu: toiminta kiusaamistapauksissa</p>